

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte: Timofti Vladimir,
judecători: Toma Nadejda și Boico Victor,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de inculpatul Lazari Ion, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 13 noiembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Lazari Ion XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.04.2018 – 14.09.2018;

Instanța de apel: 16.10.2018 – 13.11.2018;

Instanța de recurs: 04.02.2019 – 15.05.2019;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Cahul, sediul Cantemir din 14 septembrie 2018, Lazari Ion a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită sub formă de închisoare, a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 (doi) ani.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut, că pe data de 15 septembrie 2017, în jurul orei 08.00, conducând automobilul de model „Skoda Favorit” cu n/î XXXXX, care era într-o stare tehnică bună, deplasându-se pe strada Boris Glavan, or. Cantemir din direcția s. Cania, la intersecția cu str. Ștefan Vodă din or. Cantemir, nu a manifestat prudență în conducerea mijlocului de transport, prin ce a încălcat prevederile pct. 45, alin. (1), (2), pct. 46 al Regulamentului circulației rutiere, care prevede că „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, starea tehnică a vehiculului, situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau

chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza, pînă la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează, pe lîngă copii, persoane de vîrstă înaintată, precum și persoane cu semne evidente de dizabilitate, microbuze și autobuze în staționare, semnalizate prin semnul distinctiv, vehicule de rută oprite în stații", și nu a redus viteza de deplasare a vehiculului, manifestând neglijență la trafic, nu a conectat frînarea pentru evitarea tamponării și, ca urmare, a tamponat pietonul XXXXX a. n. XXXXX, locuitoare a s. Coștangalia, r-nul Cantemir, care traversa strada. În rezultatul tamponării pietonului XXXXX i-au fost cauzate leziuni corporale grave, periculoase pentru viață, sub formă de traumă cranio-cerebrală acută închisă manifestată prin fractura cominutivă a suprafeței orbitale a osului frontal pe stînga, fractura liniară frontală pe stînga, fractura liniară a porțiunii scuamoase a osului temporal pe dreapta, imbițiție hemoragică acută frontal bazai pe stînga, hematom epidural frontal bazai pe stînga, sinuzită maxilară și etmoidită bilateral, contuzie cerebrală gr. I.

Acțiunile inculpatului Lazari Ion au fost încadrate în limitele indicilor calificativi prevăzute art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, conform indicilor: „încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății”.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpat prin care a solicitat casarea parțială a sentinței instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care să nu fie privat de dreptul de a conduce mijloace de transport, invocând următoarele argumente:

- în argumentarea apelului a invocat că, a acordat ajutorul necesar la tratamentul copilului, a recunoscut vinovăția, se căiește sincer de cele săvârșite și este de acord să ajute în continuare copilul, părinții financiar în caz de necesitate. Partea vătămată nu are pretenții față de el. Consideră că ar trebui să fie luat în considerație și faptul că partea vătămată brusc a apărut în fața mașinii și nu a putut evita tamponarea;

- parțial nu este de acord cu sentința, în partea ce ține de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport. Are 60 de ani și în curând va fi pensionar, iar altă specialitate decât cea de conducător auto nu are, a lucrat ani la rînd fără careva încălcări. A menționat că este greu de găsit un loc de muncă bine remunerat, în special la sat, deoarece lucrul este mecanizat, automatizat, astfel dacă nu va lucra șofer nu va putea primi o pensie cu care să poată să se întrețină. Solicită aplicarea art. 79 Cod penal, prin care să nu fie privat de dreptul de a conduce mijloace de transport.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 13 noiembrie 2018, a fost respins ca nefondat apelul declarat de inculpat, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat, că instanța de judecată a respectat prevederile procesuale la examinarea cauzei penale și de asemenea corect a apreciat măsura de pedeapsă aplicată inculpatului Lazari Ion, ținând cont de circumstanțele reale și personale, de circumstanțele atenuante și agravante.

Totodată, instanța de apel a reținut că instanța de fond a stabilit corect starea de fapt ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, încadrând just acțiunile inculpatului Lazari Ion în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, după indicii *„încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății”*.

Deși Lazari Ion a recunoscut învinuirea formulată de către procuror, comiterea faptelor infracționale imputate este dovedită prin următoarele mijloace de probă:

- declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate, Hariton Elena;
- declarațiile martorilor Țurcanu Valeriu, Lenti Ion, Cioroi Ana, Derivolcov Ana;
- Procesul-verbal de cercetare la fața locului din 15 septembrie 2017 (f. d. 6 – 8);
- Copia certificatului de înmatriculare nr. 149300154 a autoturismului de model „Skoda Favorit” cu n/î XXXXX și copia permisului de conducere a mijlocului de transport nr. 119300061, eliberat la 28 ianuarie 2011, cu categoria admisă „B, C”.(f.d. 12-13);
- Raportul de constatare nr.124 „D” din 13 octombrie 2017 (f. d. 25 – 26);
- Raportul de expertiză judiciară tehnică auto nr.282 din 02 martie 2018.

Instanța de apel a statuat că, temeiul semnalat de apelant nu este aplicabil în prezenta speță, astfel instanța de fond la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei stabilite inculpatului și-a argumentat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75, Cod penal.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de judecată a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61 Cod penal și art. 75 Cod penal, ținându-se seama de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de persoana celui vinovat, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării acestuia, stabilindu-i pedeapsă penală în limitele legii.

Instanța de apel a notat că în speță nu sunt temeiuri de aplicare a art. 79 Cod penal în privința lui Lazari Ion, așa cum se solicită în cererea de apel.

Conform art. 79 alin. (1) Cod penal, *„ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie”*.

Doar recunoașterea vinovăției și săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni nu constituie circumstanțe excepționale, concomitent se menționează că respectivele circumstanțe sunt elemente obligatorii pentru a beneficia de favorile acordate de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală la stabilirea pedepsei penale de care a profotat inculpatul. Nu poate fi acceptată recunoașterea vinovăției ca fiind o circumstanță excepțională, or, ea nu este

legată de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, după cum se solicită în art.79 Cod penal.

În acest sens, instanța de apel a reținut că deși sunt importante pentru viitorul inculpatului afirmațiile făcute, nu pot fi recunoscută și nu constituie circumstanțe excepționale alegațiile inculpatului precum că are 60 de ani și în curând va fi la pensie, și altă specialitate decât conducător auto nu are, întrucât, aceste împrejurări care predomină caracterizează majoritatea cetățenilor și nu pot fi considerate excepționale.

Nu este justificată afirmația inculpatului că el nu trebuie privat de dreptul de a conduce mijloace de transport, deoarece mijlocul de transport este unica sursă de venit, or, reieșind din scopul legii penale de asigurare a siguranței la trafic, impunerii unei prudențe sporite în conducerea mijloacelor de transport care reprezintă izvoare de pericol sporit, educării în acest sens a participanților la trafic, instanța de fond a determinat corect necesitatea certă în aplicarea față de inculpat a pedepsei complementare - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, în limita stabilită de norma specială a Codului penal.

Recunoașterea vinovăției, lipsa antecedentelor penale și angajarea în calitate de șofer, în circumstanțele faptei săvârșite și probatoriului administrat nu constituie circumstanțe excepționale, iar solicitarea examinării cauzei în baza probelor administrate la urmărirea penală își are efectele strict stabilite la art. 364¹ alin. (8) Cod penal, neavând tangență cu aplicarea art. 79 Cod penal.

În acest context, urmează a fi notat că cele invocate de către inculpat despre caracterizarea pozitivă la locul de trai, căința sinceră, comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni au fost reținute de către instanța de fond pentru suspendarea executării pedepsei stabilite, astfel aceleași circumstanțe nu pot fi considerate ca și circumstanțe excepționale stabilite în art. 79 Cod penal în baza cărora inculpatului să-i fie înlăturată pedeapsa complementară obligatorie, or, aceluiași circumstanțe li se va atribui o dublă valență juridică.

6. Împotriva deciziei instanței de apel, la 14 ianuarie 2019, prin intermediul oficiului poștal, în termen, declară recurs ordinar inculpatul Lazari Ion, prin care solicită admiterea recursului, casarea deciziei, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului, invocând temei de drept prevăzut de pct. 10) și 12) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- Organul de urmărire penală urma să dispună efectuarea unei expertize auto-tehnice întru stabilirea posibilității stopării automobilului și evitarea tamponării pietonului;

- Nu a reușit să reacționeze și să stopeze automobilul;

- Acțiunile pe care le-a comis au fost calificate eronat;

- Instanțele de judecată i-au aplicat o pedeapsă prea aspră.

7. Procurorul prin referința depusă a solicitat declararea inadmisibilității recursului pe motiv, că pedeapsa stabilită de instanța de apel este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante prevăzute de art. 76 - 77

Cod penal , precum și efectele acestora prevăzute în art. 78 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente:

Potrivit prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal de asemenea menționează, că temeiurile pentru recurs pot fi invocate doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel, fapt stipulat de alin. (2) art. 427 Cod de procedură penală.

Instanța de recurs subliniază, că potrivit practicii judiciare constante, *erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.*

Potrivit recursului, recurentul își exprimă dezacordul doar cu faptul că pedeapsa complementară nu urma a fi aplicată, astfel instanța de recurs ordinar supune verificării decizia instanței de apel prin prisma erorii de drept prevăzută de pct. 10) și 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală care prevede, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel atunci când: *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale; faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Cu referire la motivele recursului, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, sunt neîntemeiate, în opinia Colegiului penal, or, astfel de temei nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent.

Cu referire la acest argument, Colegiul penal constată, că acesta nu conține indicarea unor concrete erori de drept, iar împrejurările menționate în partea descriptivă a deciziei instanței de apel, denotă că a constatat și a apreciat corect circumstanțele de fapt și de drept la stabilirea pedepsei inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținând cont de prevederile art. 61, 64, 75 Cod penal și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii.

Conform art. 7 Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală.

Potrivit prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și,

respectiv, are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

În conformitate cu art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovată de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Astfel, analizând în ansamblu totalitatea probelor administrate și cercetate în cadrul întregului proces penal, Colegiul penal consideră că instanțele ierarhic inferioare corect au conchis că vinovăția inculpatului este deplin dovedită și acțiunile lui Lazari Ion corect au fost încadrate în temeiul art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Conform art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal prevede pedeapsă cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 4 ani.

Totodată, reieșind din prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.

Prin urmare, Colegiul penal atestă că instanțele ierarhic inferioare corect au stabilit măsura și mărimea pedepsei în privința inculpatului, la aprecierea căreia au luat în considerație că inculpatul Lazari Ion, a săvârșit o infracțiune gravă, din imprudență, și-a recunoscut vinovăția și sincer se căiește de cele comise, a reparat benevol prejudiciul cauzat prin infracțiune, partea vătămată nu are careva pretenții față de inculpat, la locul de trai se caracterizează pozitiv, anterior nu a fost condamnat, precum și solicitarea de examinare a pricinii în procedură simplificată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, iar circumstanțe agravante nu s-au constatat.

În contextul celor expuse mai sus, Colegiul penal reține, că la stabilirea pedepsei inculpatului Lazari Ion, pentru infracțiunea comisă, instanțele ierarhic inferioare nu au comis erori de drept, pedeapsa aplicată inculpatului este una corectă, deoarece la stabilirea acesteia au fost respectate exigențele legii, iar argumentele recursului în acest sens sunt neîntemeiate.

Cu referire la motivele recursului, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, Colegiul penal nu se va expune, deoarece în speța dată, în situația în care inculpatul a solicitat examinarea cauzei pe baza probelor

administrare în faza de urmărire penală (f. d. 91), recunoscând vinovăția în comiterea infracțiunii ce i se incriminează, invocarea acestei erori, care prevede că „*faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*” este lipsită de logică, dar și neîntemeiată, deoarece recursul nu conține o motivare sub acest aspect, nefiind indicată norma penală în baza căreia urmau a fi încadrate acțiunile inculpatului, iar potrivit prevederilor art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală și motivelor expuse de către recurent.

În concluzia celor expuse, Colegiul penal constată că decizia instanței de apel nu este afectată de erori de drept invocate de recurent, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 10) și 12) Cod de procedură penală, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 413-418 Cod de procedură penală, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de inculpatul Lazari Ion, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 13 noiembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Lazari Ion XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **13 iunie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor